

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z18/024693 023
Documentnummer: WS\236189
Datum: 2 maart 2021/verzonden 17 maart 2021
Onderwerp: Informatiebrief Lokale Energie Strategie
Bijlage(n): -

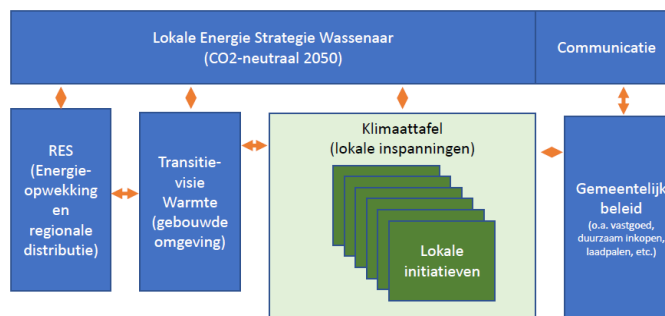
Geachte Raad,

Middels deze informatiebrief informeren wij u over de ontwikkelingen binnen de Lokale Energie Strategie in 2020 met een terugblik op de afgelopen periode. Het college is voornemens de raad eens per half jaar te informeren over de voortgang. In deze informatiebrief is een overzicht toegevoegd van KPI's op het gebied van energiebesparing en energieopwekking.

De opbouw van het uitvoeringsprogramma van de LES is gericht op een zestal zaken, te weten:

Structuur LES nieuw

1. Transitievisie Warmte
2. Regionale Energiestrategie
3. Klimaattafel
4. Projecten
5. Monitoring
6. Communicatie

In de organisatie van de verschillende onderdelen vindt de afstemming en communicatie tussen de onderdelen via bovenstaand schema plaats.

Onderstaand zal per programmaonderdeel een toelichting worden gegeven op de voortgang. Onder punt 7 zal verder worden ingegaan op overall-monitoring.

1. Transitievisie Warmte

Het traject van de Transitievisie Warmte heeft met de vaststelling van de startnotitie op 24 november een belangrijke impuls gekregen. De aanbesteding voor participatie is afgerond; Het

participatietraject is in volle gang. U wordt over de aanpak en de voortgang apart ingelicht op 15 maart.

Voor wat betreft de onderzoeken kunnen wij u informeren dat CE Delft heeft onderzocht welke significante verschillen zichtbaar zijn in de nieuwe startanalyse (leidraad 1.0). Voor zover bekend zijn de rekenmodellen gelijk met eerdere startanalyse (leidraad 0.7). Daarin zijn nieuwe aannames gemaakt van hoeveelheden beschikbaar gas die in 2050 beschikbaar zijn. De toewijzing van dit hernieuwbare gas is anders en kan het zijn dat dit aan andere buurten toegekend wordt. Met de vijf jaarlijkse herziening van de TVW zal in de toekomst duidelijk worden of hernieuwbaar gas ook daadwerkelijk beschikbaar zal komen en het warmte-alternatief kan zijn voor een buurt. De eerdere conclusies uit de TE analyse voor de nabije toekomst (2030) blijven vooralsnog gehandhaafd.

In de Startnotitie is het voorliggend proces verder uiteengezet. Uiterlijk december 2021 dient de Transitievisie Warmte te zijn vastgesteld. Na vaststelling van de Transitievisie Warmte wordt ook de Lokale Energie Strategie geactualiseerd.

2. Regionale Energiestrategie

In de RES wordt het regionale aandeel voor de landelijke opgave zo concreet mogelijk uitgewerkt, rekening houdend met alle andere belangen. Elke regio in Nederland werkt uit hoeveel hernieuwbare opwekcapaciteit mogelijk is in de regio die gerealiseerd kan worden tot 2030. De hernieuwbare opwekcapaciteit bestaat uit elektriciteit, warmte en biobrandstoffen inclusief de bijbehorende netwerken.

In de RES 1.0 welke voor 1 juli 2021 zal worden vastgesteld door de raad zal aangegeven worden hoe de Regionale Structuur Warmte eruit komt te zien. Belangrijk is dat de Transitievisie Warmte aansluit bij de RES 1.0 en andersom. Gezien de voorlopige uitkomsten van de Technisch Economische analyse en de ontwikkelingen rondom het toekomstige tracé van de hoofdinfrastructuur richting Leiden worden de kansen voor Wassenaar om aan te sluiten op dit warmtenet als klein ingeschat.

De regio Rotterdam Den Haag heeft de ambitie om in 2030, 40% van de gebouwde omgeving te voorzien van grootschalige pv (installaties >15 kWp). Om dakeigenaren te enthousiasmeren is in november een Webinar georganiseerd, waar alle eigenaren van een grootschalig dak voor zijn uitgenodigd. Er zijn als gevolg hiervan reeds partijen die gemeld hebben hiermee aan de slag te willen. Tevens hebben dakeigenaren zich gemeld bij de WEC.

Met het Klimaatakkoord streeft Nederland naar 35 terawattuur (TWh is de eenheid van elektrische energie) aan duurzaam opgewekte energie op land in 2030. De concept-RES draagt daaraan bij met een bandbreedte van 2,8 - 3,2 TWh aan potentiële grootschalige wind- en zonne-energie. Daarnaast zetten we in op ca. 0,8 TWh kleinschalige opwek zon- en windenergie op particuliere daken.

Deze uitwerking betekent in onze regio dat er via zeven zoekgebieden grootschalige opweklocaties worden uitgewerkt. Dat zijn gebieden waarin nader onderzoek plaatsvindt waar bijvoorbeeld zonnevelden of windlocaties kunnen komen.

In de totstandkoming van de RES 1.0 bereidt het college zich voor op de besluitvorming in de raad die in het tweede kwartaal van 2021 in alle gemeenten, waterschappen en provincie moet plaatsvinden.

De RES wordt daarna om de twee jaar geactualiseerd waardoor ruimte blijft voor innovatie, initiatieven en ontwikkelingen. Kijk voor meer informatie op www.wassenaar.nl/res.

3. Klimaattafel

Aan de Klimaattafel brengen we een Wassenaars netwerk samen, met kennis en ervaring in verduurzamen. Het doel van de Klimaattafel is dat binnen en met het netwerk initiatieven tot stand komen die daadwerkelijk CO₂ reduceren en de bewustwording om CO₂ te reduceren verhogen. De nadruk ligt op actie. Daarom is het motto: 'door te doen, laten zien dat het kan.' Iedereen is van harte welkom om informatie te halen en ideeën te pitchen, om ze met verkregen input in praktijk te brengen. Op dit moment zijn er circa 10 initiatieven, binnen de Klimaattafel bezig met energiebesparing en -opwek in Wassenaar. De gemeente werkt samen met de deelnemers aan een bredere bekendheid van de Klimaattafel en groei van het aantal initiatieven. Hiervoor vinden in 2020 verdere gesprekken plaats met de deelnemers. In 2020 zijn er vier Klimaattafelbijeenkomsten georganiseerd en diverse successen behaald. Naast de Buurteams en de WEC (zie onder 5) is dit jaar tevens het initiatief gestart van Samen Slim Rijden, die met elektrische deelauto's de CO₂-uitstoot van het autoverkeer wil reduceren. Corona heeft voor vertraging gezorgd in de ontwikkeling; hopelijk zal dit 2021 voorspoediger verlopen. Door het uitnodigen van interessante sprekers tijdens bijeenkomsten trekken we een ander en breder publiek naar de Klimaattafel. Tijdens de laatste Klimaattafelbijeenkomst van 2020 was dit Ed Nijpels. Het afgelopen jaar zijn we echter begonnen door gezamenlijk met de leden terug- en vooruit te blikken. Daarin zijn nieuwe doelen voor dit jaar gesteld. Onder meer nog meer bekendheid geven aan de initiatieven waardoor ze nog meer impact krijgen. De periodieke rubriek in De Wassenaarse Krant is daar een voorbeeld van die afgelopen jaar is gestart. Als gevolg van de coronamaatregelen organiseerden we in juni de eerste bijeenkomst waaraan naast een beperkt aantal fysieke deelnemers ook online kon worden meegekeken. We hadden interessante presentaties van de Buurteams en de woningcorporaties. In oktober hadden we de eerste volledig online bijeenkomst met presentaties van EnergyParty's en het Duurzaam Bouwloket. De Klimaattafel is altijd op zoek naar nieuwe initiatiefnemers die aan de slag willen met gelijkgestemden. Ook biedt het netwerk van de Klimaattafel kennis, organisatie of promotiemogelijkheden. Het eigen e-mailadres klimaattafel@wassenaar.nl weten inwoners steeds beter te vinden. Meer informatie over de Klimaattafel treft u op www.wassenaar.nl/klimaattafel.

4. Projecten

De gemeente heeft bij een aantal projecten gefaciliteerd of zelf opgezet. Over deze project wordt onderstaand een korte samenvatting van de laatste stand van zaken gegeven.

- a. **Verduurzaming Blauw-Zwart.** De zonnepanelen op het dak van het clubgebouw zijn afgelopen zomer geplaatst. Eerder is al ledverlichting geplaatst.
- b. **Verduurzaming Sterrenbad** Op het dak van het Sterrenbad in Wassenaar zijn 329 zonnepanelen geplaatst, goed voor een totaal opwekvermogen van 112 kW. Hiermee kan 11% van de stroombehoefte van het zwembad zelf duurzaam worden opgewekt. Dit is goed voor een reductie van ca. 46 ton CO₂.
- c. **Uitvoering Regeling Reductie Energie.** Het college is momenteel bezig met de uitvoering van de RRE om huiseigenaren te helpen energie te besparen door het stimuleren van kleine maatregelen of het geven van advies. Hiertoe is de voucherregeling in de zomer van dit jaar vastgesteld in de raad. Inmiddels zijn ca. 850 vouchers ingewisseld, 213 offertes verstuurd voor duurzame maatregelen, 59 opdrachten gegeven, 290 adviezen aan huis gegeven en 66 aanvragen gedaan voor waterzijdig inregelen. Deze opdrachten en de ingewisselde vouchers hebben een potentiële CO₂ reductie van 200 ton. De gemeente werkt nog aan meer naamsbekendheid rondom de regeling. De regeling loopt minimaal nog tot 31 maart 2021.

Daarnaast is een aanvraag ingediend voor de een nieuwe regeling RREW die ook geschikt zal zijn voor huurders. Indien de aanvraag positief wordt beschikt zullen de voorbereidingen worden getroffen om in het tweede kwartaal 2021 te kunnen starten.

- d. Buurteams.** Vier buurtteams zijn binnen klimaattafelverband geïnitieerd en deze hebben gezamenlijk een aanbod uitgewerkt voor zonnepanelen. De gemeente heeft met behulp van professionele begeleiding de buurtteams ondersteund in de totstandkoming van het aanbod, waarbij via een intensief traject een lokale installateur is geselecteerd voor de uitvoering. Daarin zijn inmiddels 145 offertes aangevraagd en is de verwachting dat er ca. 90 huishoudens zullen zijn die overgaan tot een opdracht. Met de Buurtteams is de gemeente in gesprek voor nieuwe buurtacties op het gebied van verduurzaming, waarschijnlijk isolatie.
- e. De Wassenaarse Energie Coöperatie (WEC)** Vanuit de Klimaattafel en de Buurtteams zijn een aantal initiatiefnemers verdergegaan met het maken van verduurzamingsplannen. Hierbij hebben ook andere Wassenaarders zich aangesloten. Dit heeft geleid tot de oprichting van de WEC, waarin duurzame projecten op het gebied van grootschalige energieopwekking tot stand kunnen komen. De gemeente geeft binnen haar mogelijkheden een passende invulling aan een langdurige samenwerking.

CO₂-reductie in overig beleid:

Inzet op duurzaamheid vindt ook bij meerdere afdelingen en in meerdere teams binnen de gemeente plaats. Hieronder een korte status-update.

- Net zoals vastgoed van bedrijven, is ook gemeentelijk vastgoed onderhevig aan de informatieplicht, energiebesparingsplicht en 2023 label C-verplichting voor kantoren. Uit de financiële doorkijk voor wat betreft de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed blijkt dat we voor een grote financiële en technische opgave staan om de gehele portefeuille in 2050 energieneutraal te krijgen. Om invulling te geven aan de ambitie 'Wassenaar energieneutraal 2050', zal er worden gestart met de concrete verduurzaming van drie panden. Dit betreft Paauwlaan 12 (scouting), Langstraat 40 (bibliotheek) en Het Kerkehout 6 (aula begraafplaats). Het doel is om geleidelijk de gehele gemeentelijke portefeuille te verduurzamen. De raad wordt separaat van deze voortgangsrapportage van de vorderingen op de hoogte gehouden.
- Het Duurzaam Bouwloket wordt steeds beter gevonden. Per kwartaal worden zowel digitaal als telefonisch gemiddeld honderd kleine adviezen gegeven aan woningeigenaren. Hierin is een licht stijgende trend te zien. Uit alle bezoekers zijn ca. 1000 unieke bezoekers te destilleren wat vertaald naar het woningbezit in Wassenaar ca. 15% inhoudt.
- Onderwijshuisvesting. Duurzaamheid is een terugkerend thema bij de ontwikkeling bij scholen. De Bloemcampschool heeft in het najaar zonnepanelen gelegd. Het Adelbertcollege is in voorbereiding. De gemeente heeft samen met het Adelbert de aanvraag voor een SDE++ subsidie opgesteld. De Montessorischool heeft een verduurzamingsplan opgesteld via een grootschalige verbouwing. De gemeente ontbreekt het vanuit het IHP en de LES op dit moment aan financiële middelen om dit plan te kunnen ondersteunen.
- Er wordt gewerkt aan een voorstel voor een betere afstemming van het welstandsbeleid en het plaatsen van zonnepanelen binnen beschermd dorpsgezicht.
- Na de gebouwde omgeving levert verkeer de grootste bijdrage aan de CO₂-uitstoot in Wassenaar. Samen met de MRDH werkt Wassenaar aan vermindering van de CO₂-uitstoot van 30% in 2030. Dat doen we door actief te werken aan vermindering van het sluipverkeer, verbeteren van het OV en het bevorderen van fietsen. Een bijzonder grote bijdrage aan het verminderen van de CO₂-uitstoot in Wassenaar zal geleverd worden door de afwaardering van de A44.

5. Monitoring

Het is de intentie om de gepresenteerde cijfers (half)jaarlijks te volgen, zodat trends in de verduurzaming op het gebied van CO2 reductie zichtbaar worden. De in de onderstaande tabel categorieën geven naar inzicht van het college een beknopt doch redelijk compleet overzicht van de voortgang van het dorp. Om de prestaties van de verduurzaming van Wassenaar in kaart te brengen is de data van de Klimaatmonitor (klimaatmonitor.databank.nl) gebruikt in onderstaande tabel. Deze data is aangevuld met eigen data indien beschikbaar. De meest recente cijfers kunnen soms tot 2 jaar oud zijn. Dit wordt wel steeds beter. De hieronder getoonde cijfers en het gevoerde lokale beleid kunnen uiteraard niet één op één vertaald worden. Enerzijds omdat er vertraging zit op de data, anderzijds omdat economische effecten, landelijk en regionaal beleid of maatschappelijke bewegingen alle ook een bijdrage leveren in de cijfers. Het schetst zichtbare trends die relevant kunnen zijn in de toekomstige afwegingen.

Omschrijving lange termijn	2017	2018	2019
<i>Zonnepanelen (opgesteld vermogen in MW)</i>	1,6	2,2	3,4
<i>% woningen met zonnepanelen (geregistreerd)</i>	3,4%	5,4%	6,6 %
<i>Energieverbruik woningen (in TJ)</i>	865	884	872
<i>Gasverbruik woningen temp. gecor. (in mln m3)</i>	22,8	23,5	23,2
<i>Elektraverbruik woningen (in mln kWh)</i>	39,3	39,2	38,5
<i>Energiekosten per jaar woningen (in mln)</i>	€23,3	€25,3	€28,1
<i>Aantallen labels van woningen</i>	A:335 B:431 C:1400 D:876 E:591 F:587 G:475 totaal 4695	A:628 B:546 C:1185 D:772 E:502 F:499 G:468 4600	A:843 B:801 C:1134 D:733 E:567 F:561 G:534 5173
<i>Energiegebruik gebouwde omgeving overig (Commercieel, Publiek) (in TJ)</i>	563	-	514
Omschrijving korte termijn (** prognose)	2019	1^e helft 2020	2^e helft 2020**
<i>Aantal genomen maatregelen bij bewoners (RRE, Buurtinitiatieven of anders)</i>	0	0	539
<i>Elektrische auto's (aantallen)</i>	117	135	170**
<i>Laadpunten</i>	132	143	150**

Opvallend in de cijfers is de opwaartse trend van de afgelopen drie jaar als het gaat om verduurzaming, zoals het aantal zonnepanelen, woningen met label A, en het aantal laadpalen. Naast meer label A woningen is ook het aantal label B woningen gestegen.

De kleine toename in de label G woningen in 2019 heeft mogelijk te maken met de toename van het aantal labels als geheel. Het totaal van woninglabels in Wassenaar zit met 42,4% iets onder het landelijk gemiddelde van 48,9%. Tevens is te zien dat de energiekosten voor woningeigenaren de afgelopen drie jaar zijn gestegen.

Communicatie

We bewandelen verschillende sporen om inwoners te informeren en te laten participeren. Dat doen we via de website www.wassenaar.nl/les, social media, publicaties in de media, enquêtes, de Klimaattafel en (online) bijeenkomsten, zoals het webinar Zon op Dak.

Wassenaar telt veel grote daken die te benutten zijn voor grootschalige opwek van zonne-energie. De voordelen van het beschikbaar stellen van een dak werden toegelicht in dit webinar.

De afgelopen drie maanden trok de website van de LES circa 413 bezoekers, waarvan 253 bezoekers de subpagina van de Klimaattafel bezochten. Via Facebook zijn 14 berichten geplaatst die gemiddeld circa 1100 mensen per keer bereiken.

Sinds de zomer verschijnt er maandelijks een artikel in de Wassenaarse Krant waarin we een initiatief uit de Klimaattafel uitlichten om onder andere het bezoekersaantal op de website www.wassenaar.nl/les te verhogen. Ook zetten we steeds vaker filmpjes in en sturen we een nieuwsbrief. De film die is opgenomen bij de start van het project collectieve inkoop zonnepanelen in samenwerking met de vier Buurtteams en Buurkracht is daarin een mooi voorbeeld. De film is online gezet op [Duurzaam Wassenaar - YouTube](#).

Tot slot:

De inspanningen van de gemeente Wassenaar zijn tevens onderdeel van de landelijke en regionale kaders en de ophanden zijnde wetgeving. De transitievisie krijgt gestaag vorm en Wassenaar levert haar bijdrage in de RES. Met de LES heeft zij controle en uitvoeringskracht op een positieve invulling van de route naar een CO₂ neutraal Wassenaar.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. H.I.P. Oppatja,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.